

MESAJUL SFÂNTULUI PĂRINTE

cu ocazia Celei de-a 109-a Zi Mondială
a Migranțului și Refugiatului
(24 septembrie 2023)

Liberi de a alege dacă să emigreze sau să rămână

lubiți frați și surori,

Fluxurile migratoare din zilele noastre sunt expresie a unui fenomen complex și articulat a cărui înțelegere cere analiza atentă a tuturor aspectelor care caracterizează diferitele etape ale experienței migratoare, de la plecare la sosire, inclusiv o eventuală întoarcere. Cu intenția de a contribui la acest efort de lectură a realității, am decis să dedic Mesajul pentru a 109-a Zi Mondială a Migranțului și a Refugiatului libertății care ar trebui mereu să caracterizeze alegerea de a părăsi propria țară.

„Liberi de a pleca, liberi de a rămâne”, afirma titlul unei inițiative de solidaritate promovată în urmă cu niște ani de Conferința Episcopală Italiană ca răspuns concret la provocarea migrațiilor contemporane. Și din ascultarea mea constantă a Bisericilor particulare am putut să constat că garanția acestei libertăți constituie o preocupare pastorală răspândită și împărtășită.

„Îngerul Domnului i-a apărut în vis lui Iosif, zicând: «Sculându-te, ia copilul și pe mama lui, fugi în Egipt și stai acolo până când îți voi spune, pentru că Irod are de gând să caute copilul ca să-lucidă!»” (Mt 2,13). Fuga Sfintei Familii în Egipt nu este rod al unei alegeri libere, așa cum de altfel nu au fost multe din migrațiile care au marcat istoria poporului lui Israel. A migra ar trebui să fie mereu o alegere liberă, dar de fapt în foarte multe cazuri, și astăzi, nu este așa. Conflicte, dezastre naturale sau, mai simplu, imposibilitatea de a trăi o viață demnă și prosperă în propria țară de origine constrâng milioane de persoane să plece. Deja în 2003 Sfântul Ioan Paul al II-lea afirma că „a construi condiții concrete de pace, în ceea ce privește migrații și refugiații, înseamnă a se angaja în mod serios pentru a salvagarda înainte de toate dreptul de a nu emigra, adică de a trăi în pace și demnitate în propria patrie” (Mesajul pentru a 90-a Zi Mondială a Migranțului și Refugiatului, 3).

„Au luat cu ei turmele și averea pe care o adunaseră în țara Canaan. Au venit, în Egipt, Iacob și toată descendența sa cu el” (Gen 46,6). Din cauza unei foamete grave, Iacob cu toată familia sa a fost constrâns să se refugieze în Egipt, unde fiul său Iosif le-a asigurat supraviețuirea. Persecuții, războaie, fenomene atmosferice și mizerie sunt printre motivele cele mai vizibile ale migrațiilor forțate contemporane. Migrații fug din cauza sărăciei, a fricii, a disperării. Cu scopul de a elimina aceste motive și de a pune capăt astfel migrațiilor forțate, este necesară

angajarea comună a tuturor, fiecare după propriile responsabilități. O angajare care începe prin a ne întreba ce anume putem face, dar și ce anume trebuie să încetăm să facem. Trebuie să ne străduim pentru a opri cursa înarmărilor, colonialismul economic, jefuirea resurselor altora, devastarea casei noastre comune.

„Toți cei care credeau erau în același loc și aveau toate în comun: își vindeau proprietățile și bunurile și le împărțeau tuturor, după cum avea nevoie fiecare” (*Fap 2,44-45*). Idealul primei comunități creștine pare așa de distant de realitatea de astăzi! Pentru a face din migrație o alegere cu adevărat liberă, trebuie să ne străduim să garantăm tuturor o participare egală la bunul comun, respectarea drepturilor fundamentale și accesul la dezvoltarea umană integrală. Numai așa se va putea oferi fiecăruia posibilitatea de a trăi demn și de a se realiza personal și ca familie. Este clar că misiunea principală revine țărilor de origine și guvernanților lor, chemați să exercite politică bună, transparentă, onestă, clarvăzătoare și în slujba tuturor, în special a celor mai vulnerabili. Însă ei trebuie să fie puși în condiția de a face asta, fără a ajunge să fie jefuiți de propriile resurse naturale și umane și fără ingerințe externe menite să favorizeze interesele câtorva. Și acolo unde circumstanțele permit să aleagă dacă să migreze sau să rămână, va trebui oricum să se garanteze că această alegere este informată și ponderată, tocmai pentru a evita ca atâția bărbați, femei și copii să cadă victime ale iluziilor riscante sau ale traficantilor fără scrupule.

„În acest an al jubileului fiecare se va întoarce în proprietatea sa” (*Lev 25,13*). Celebrarea jubileului pentru poporul lui Israel reprezenta un act colectiv de dreptate: toți se puteau „întoarce în situația originală, cu ștergerea oricărei datorii, restituirea pământului și posibilitatea de a se bucura din nou de libertatea proprie a membrilor poporului lui Dumnezeu” (*Cateheză, 10 februarie 2016*). În timp ce ne apropiem de Jubileul din 2025, este bine de amintit acest aspect al celebrărilor jubiliare. Este necesar un efort comun al fiecărei țări și al comunității internaționale pentru a asigura tuturor dreptul de a nu trebui să emigreze, adică posibilitatea de a trăi în pace și cu demnitate în propria țară. Este vorba de un drept încă necodificat, dar de importanță fundamentală, a cărui garanție trebuie înțeleasă drept coresponsabilitate a tuturor statelor față de un bun comun care trece dincolo de granițele naționale. De fapt, întrucât resursele mondiale nu sunt nelimitate, dezvoltarea țărilor economic mai sărace depinde de capacitatea de împărtășire care se reușește să se genereze între toate țările. Până când acest drept nu va fi garantat – și este vorba de un drum lung -, vor mai fi mulți care vor trebui să plece pentru a căuta o viață mai bună.

„Căci am fost flămând, și mi-ați dat să mănânc, am fost însetat, și mi-ați dat să beau, am fost străin, și m-ați primit, gol, și m-ați îmbrăcat, bolnav, și m-ați vizitat, am fost în închisoare, și ați venit la mine!” (*Mt 25,35-36*). Aceste cuvinte sună ca un avertisment constant de a recunoaște în migrant nu numai un frate sau o soră în dificultate, ci pe Cristos însuși care bate la ușa noastră. De aceea, în timp ce lucrăm pentru ca fiecare migrație să poată fi rod al unei alegeri libere, suntem chemați să avem respectul maxim față de demnitatea fiecărui migrant; și asta înseamnă a însoți și a governa în cel mai bun mod posibil fluxurile, construind poduri și nu ziduri, lărgind canalele pentru o migrație sigură și regulamentară. Oriunde decidem să

construim viitorul nostru, în țara unde ne-am născut sau în altă parte, important este ca acolo să fie mereu o comunitate gata să primească, să protejeze, să promoveze și să-i integreze pe toți, fără deosebire și fără a lăsa în afară pe nimeni.

Parcursul sinodal pe care, ca Biserică, l-am întreprins, ne face să vedem în persoanele mai vulnerabile – și între acestea mulți migranți și refugiați – niște însoțitori de călătorie speciali, de iubit și de îngrijit ca frați și surori. Numai mergând împreună vom putea să mergem departe și să ajungem la destinația comună a călătoriei noastre.

Rugăciune

Dumnezeule, Tată atotputernic,
dăruiește-ne harul de a ne angaja activ
în favoarea dreptății, a solidarității și a păcii,
pentru ca tuturor fiilor tăi să le fie asigurată
libertatea de a alege dacă să migreze sau să rămână.
Dăruiește-ne curajul de a denunța
toate ororile din lumea noastră,
de a lupta împotriva oricărei nedreptăți
care desfigurează frumusețea creaturilor tale
și armonia casei noastre comune.
Susține-ne cu forța Duhului tău,
ca să putem manifesta duiosia ta
fiecărui migrant pe care îl pui pe drumul nostru
și să răspândim în inimi și în orice ambient
cultura întâlnirii și a îngrijirii.

Roma, Sfântul Ioan din Lateran, 11 mai 2023

Franciscus

(traducere – pr. Mihai Patrașcu)

